

MITEN VASTATA VALEUTISIIN JA DISINFORMAATIOON

Valeutiset ja disinformaatio ovat arkea maailmanlaajuisesti. On tärkeää ymmärtää, miten ongelmaan voidaan vastata. Jaakko Meriläiselle myönnettiin 33 000 euron apuraha medialukutaidon tutkimiseen.

Jaakko Meriläiselle myönnetty apuraha kohdentuu medialukutaitoon liittyvän tutkimushankkeen aineistohankintoihin ja kattaa ison osan uuden kyselyaineiston keräämisestä.

"Laajasti ottaen tutkimuksemme käsittelee mediakasvatuksen vaikutuksia. Tutkimuskirjallisuudessa on aikaisemmin tarkasteltu erilaisia keinoja torjua misinformaatiota ja korjata vääriä käsityksiä. Eri menetelmien skaalautumishaasteista ja rajallisesta tehokkuudesta johtuen on ajateltu, että esimerkiksi digitaalisen lukutaidon (medialukutaito, faktantarkistustekniikat, ymmärrys tietoturvasta, jne.) sisällyttäminen koulujen opetussuunnitelmiin saattaisi olla lupaava vaihtoehto," selventää Meriläinen tutkimuksen taustaa.

MERILÄISEN mukaan Suomea on pidetty digitaalisen lukutaidon opetuksen kärkimaana. Myös monissa muissa maissa, kuten Australiassa, Singaporessa ja Isonsa-Britanniassa, on lisätty mediakasvatusta opetussuunnitelmiin eri koulutusasteilla.

"Aiomme tarkastella viime vuosina tapahtuneita muutoksia koulujen opetussuunnitelmissa sekä sitä, miten tämä on vaikuttanut vaikkapa median tuntemukseen ja taitoihin, erilaisiin asenteisiin (joihin väärä tieto voisi vaikuttaa), luottamukseen eri tietolähteisiin sekä poliittisiin näkemyksiin. Tutkimme tätä keräämällä uuden kyselyn ja mahdollisesti hyödyntämällä rekisteriaineistoja."

MERILÄINEN toimii apulaisprofessorina Tukholman yliopiston taloustieteen laitoksella. Kansainväliseen tutkimusryhmään kuuluvat Meriläisen lisäksi Horacio Larreguy ITAM-yliopistosta ja Mateo Montenegro Toulouse School of Economicsista.

Meriläisen mukaan tutkimusaihe on tärkeä, sillä valeutisista ja erilaisista misinformaatiokampanjoista on tullut arkea myös Suomessa, joten on tärkeää ymmärtää, miten näihin ongelmiin voidaan vastata.

Jaakko Meriläinen tutki mediakasvatuksen vaikutuksia.

"MUTTA kyseessä ei ole ainoastaan suomalainen vaan maailmanlaajuinen ilmiö. Suomi tarjoaa mahdollisesti hyvän tutkimusasetelman aiheen empiiriseen tutkimiseen. Viime vuosina esimerkiksi peruskoulujen opetussuunnitelmissa on tapahtunut muutoksia, joiden seurauksena eri ikäluokat ovat altistuneet mediakasvatukselle eriävissä määrin. Myös ammattikoulujen opetussuunnitelmaan tuli muutama vuosi sitten kokonaan uutena asiana (digitaalinen) mediakasvatusta."